

Nr 100.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående befrielse för E. E. Andersson m. fl. från ersättningskyldighet; given Stockholms slott den 27 februari 1942.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 27 februari 1942.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PERHESSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFOESS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Sköld, anför:

1:o.

Den 4 april 1941 inträffade en eldsolycka i ett Skaraborgs regementes första bataljon tillhörigt tält, därvid såväl tältet som viss i detsamma befinnlig tyg- och intendenturmateriel förstördes eller skadades. Branden uppkom därigenom, att den vid tillfället såsom tältchef kommenderade värn-

pliktige korpralen nr 76 36/1931 *Erik Evald Andersson* — som tillika fungerat såsom vaktchef för den i tältet kvarvarande styrkan — brustit i fråga om övervakandet av en i tältet uppgjord eld. Mot givna instruktioner hade Andersson lämnat tältet utan att kvarlämna någon eldpost ehuru elden icke varit helt släckt.

Andersson ställdes av vederbörande åklagare under åtal vid Bohusläns regementes fältkrigsrätt under yrkande, att Andersson måtte ådömas ansvar för tjänsteförsummelse och förpliktas ersätta kronan med 1,602 kronor 19 öre. Genom utslag den 16 maj 1941 förpliktade fältkrigsrätten — jämte det rätten dömde Andersson för försummelse i tjänsten till disciplinstraff av vaktarrest i sex dagar — Andersson att till statsverket utgiva ersättning för den sålunda förstörda materielen med ett belopp av 1,602 kronor 19 öre. Krigsrättens utslag har vunnit laga kraft.

Under åberopande av sin på grund av långvarig beredskapstjänstgöring svaga ekonomiska ställning, som omöjliggjorde för honom att inom rimlig tid ersätta skadan, har nu Andersson anhållit om befrielse från ersättnings-skyldigheten.

Arméförvaltningens intendentur- och civila departement hava tillstyrkt, att Andersson måtte befrias från den honom ådömda ersättningsskyldigheten, därest han före den 31 december 1942 till statsverket inbetalade ett till 160 kronor nedsatt belopp.

Statskontoret har anfört, att som Andersson genom försummelse, för vilken ansvar ådömts honom, ansåges hava vållat ifrågavarande eldsolycka, ämbetsverket funne sig böra föreslå, att det belopp, som av sökanden borde inbetalas för vinnande av befrielse från skadeståndsskyldigheten, icke sattes lägre än till 240 kronor, motsvarande omkring femton procent av utdömda ersättningsbeloppet.

*departements-
chefen.*

Utsikterna för kronan att inom rimlig tid utfå hela det utdömda beloppet synas vara små. I likhet med myndigheterna anser jag det skäligt att sökanden mot inbetalande av viss del av det utdömda beloppet befrias från därefter återstående skadeståndsskyldighet. Under hänvisning till den jämförelsevis grova vårdslöshet, som enligt handlingarna i ärendet måste anses ligga Andersson till last, får jag i fråga om inbetalningens storlek förorda statskontorets förslag. Lämpligen bör det få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma inom vilken tid inbetalningen skall vara fullgjord.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att Erik Evald Andersson må, därest han inom tid, som Kungl. Maj:t må bestämma, till arméförvaltningen inbetalar 240 kronor, befrias från återstående betalningsskyldighet till kronan enligt fältkrigsrättens vid Bohusläns regemente förutnämnda utslag den 16 maj 1941.

2:o.

Den 2 april 1941 företog sig värnpliktige nr 225 15/1940 *Karl Gösta Persson* under tjänstgöring såsom mekaniker vid tionde flygflottiljen att i strid mot gällande bestämmelser köra ett flygplan för egen motor till hangaren. Härvid råkade planet köra emot ett annat flygplan, med påföljd att båda planen erhöilo skador. Enligt Perssons egen uppgift hade han ägt kännedom om att han icke haft rätt att framföra flygplanet för egen motor på marken; att han det oaktat förfarit så hade berott på att han ansett flygfältets beskaffenhet försvåra förflyttning för hand.

Sedan Persson med anledning härav ställts under åtal vid flygkrigsskolans krigsrätt, prövade krigsrätten i utslag den 25 april 1941 rättvist jämlikt 130 § strafflagen för krigsmakten döma Persson att för oförstånd vid fullgörande av tjänsteplikt undergå disciplinstraff av vaktarrest i sex dagar, varjämte Persson förpliktades ersätta statsverket med 400 kronor.

Krigshovrätten, där Persson anført besvär över krigsrättens utslag, fann genom utslag den 18 juli 1941 skäl icke vara anført, som föranledde ändring i överklagade utslaget. Jämlikt 30 kap. 6 § rättegångsbalken ägde Persson ej fullfölja talan mot krigshovrättens utslag.

Persson har under framhållande av sin svaga ekonomiska ställning anhållit om befrielse från ersättningsskyldigheten.

Chefen för flygstaben har med hänsyn till Perssons ekonomiska svårigheter tillstyrkt bifall till ansökningen.

Statskontoret har erinrat, att i tidigare liknande fall (propositionen 1940: 65, punkt 1, och 1941: 120, punkterna 5 och 6) särskilda omständigheter kunnat åberopas såsom skäl för vidtagandet av den icke tillåtna åtgärden att förflytta flygplan med användande av planets motor. Av tillgängliga handlingar framginge icke, huvuvida sådana särskilda åtgärder förelegat i förevarande fall. Ehuru ämbetsverket funne det tveksamt, huruvida sökanden borde helt befrias från erläggande av det honom ådömda skadeståndsbeloppet, ville ämbetsverket dock med hänsyn till Kungl. Maj:ts beslut i de ovan åberopade fallen — därest även i förevarande fall dylika särskilda omständigheter kunde åberopas — icke motsätta sig avlåtande av proposition till riksdagen i syfte att befria sökanden från skadeståndsskyldighetens fullgörande.

Av krigshovrättens handlingar i målet framgår att i förevarande fall några särskilda omständigheter icke torde kunna åberopas såsom skäl för den av Persson vidtagna åtgärden att utan tillåtelse förflytta planet med hjälp av dess motor. Med hänsyn till vad i ärendet blivit upplyst rörande Perssons ekonomiska förhållanden och då utsikterna för kronan att inom rimlig tid utfå hela det utdömda beloppet synas små, vill jag emellertid så till vida tillstyrka ansökningen, att Persson mot inbetalande av 100 kronor inom tid, som Kungl. Maj:t bestämmer, befrias från återstående ersättningskyldighet.

*Departement
chefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Karl Gösta Persson må, därest han inom tid, som Kungl. Maj:t må bestämma, till flygförvaltningen inbetalar 100 kronor, befrias från återstående betalningsskyldighet till kronan enligt krigshovrättens förutnämnda utslag den 18 juli 1941.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sven Berglund.
